

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 10 (644)
2018

Oastea Moldovei

PUBLIȚĂȚIE EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oastemoldovei@army.md

Nu sunt un
EROU
doar îmi fac
DATORIA

Vino în
ARMATA
camarazilor
ADEVĂRAȚI!

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Oastea Moldovei

Locuitor-șef Centrul mass-media militară

maior Sergiu LECA,

tel. 022-252-047

Echipa redacțională:

căpitan Natalia ANDRONACHI

căpitan Inga RADVAN

locotenent major Dmitrii VOSIMERIC

plutonier adjutant Vitali IOVU

Steluța MOSCALCIUC

Kateryna RUSSU

Ludmila SOLOMON

Ion VULPE

oasteamoldovei@army.md

tel. 022-252-045,

022-252-047

Secția TV/Radio:

locotenent major Tatiana COCERVA

sergent Mihail ȘAMBRA

ladatorie@army.md

scutulpatriei@army.md

tel. 022-252-019

Secția rețele socializare:

maior Viorel GLAVA

Liuba VICOL

tel. 022-252-021

Materialele publicate de „OASTEA MOLDOVEI” reflectă opinia autorilor care s-ar putea să nu exprime poziția redacției. Reluările din „OASTEA MOLDOVEI” trebuie să conțină trimiterea la sursă.

„Oastea Moldovei” (Revistă)-

ISSN 1857-3703

Centrul mass-media militară

or. Chișinău,

șoseaua Hîncești, 84

FIRMA EDITORIAL-POLIGRAFICĂ

TIPOGRAFIA CENTRALĂ Î.S.

Adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1

Tel.: (373-22) 44-00-91, (373-22) 44-23-15

e-mail: tipar@mtc.md

Cuprins

■ INTERVIU

3

2018. Anul reformelor militare

Interviu cu ministrul Apărării, Eugen STURZA

■ OFICIAL

5

Atașaii militari reuniți la final de an

Corpul de atașai militari, reunit la Chișinău, a fost familiarizat cu realizările Armatei Naționale din anul 2018, rezultatele colaborării internaționale, dar și proiectele ce urmează să fie implementate în perspectivă.

■ GEOPOLITICA

6

Reformele armatei –
în vizor la Halifax

Ministrul Apărării, Eugen Sturza a discutat despre derularea reformelor în Armata Națională și contribuția Republicii Moldova la eforturile internaționale de consolidare a securității, păcii și stabilității mondiale în cadrul celui de-al X-lea Forum Internațional de Securitate, care s-a desfășurat în orașul Halifax, Nova Scoția, Canada.

8

Armata în dimensiunea
securității internaționale

Până în anul 2018, 650 de militari ai Armatei Naționale au participat în misiuni de menținere a păcii sub mandat internațional.

■ VIAȚA MILITARĂ

11

Programul “Armata
Profesională 2018 – 2021”

Guvernul a aprobat programul „Armata Profesională 2018-2021”, care are drept scop dezvoltarea domeniilor din sectorul de apărare.

16

Indemnizație pentru chirie

85 de militari ai Armatei Naționale deja beneficiază de indemnizație lunară pentru închirierea spațiului locativ.

18

■ ANIVERSARE

Uniți sub Tricolor

Garda de Onoare a defilat la Parada militară de la București

Anul 2018 este unul deosebit. Este Anul Centenar în care se marchează 100 de ani de la Marea Unire, eveniment istoric în urma căruia toate provinciile românești s-au unit într-un singur stat național - România.

20

Centenarul
Primului Război Mondial
în abordare academică

La Chișinău, s-a desfășurat conferința internațională dedicată comemorării a „100 de ani de la sfârșitul Primului Război Mondial”.

22

■ ARMATA ȘI SOCIETATEA

Armata Națională
NU tolerează corupția!

2018

Anul reformelor militare

Interviu cu ministrul Apărării,
Eugen STURZA

- Domnule ministru, în luna octombrie curent s-a împlinit un an de când ați venit la Ministerul Apărării. De la preluarea mandatului, s-a schimbat percepția dumneavoastră despre armată?

- Din afară, sistemul militar se vede mult mai diferit. Într-un an de zile, am avut ocazia să îl cunosc pe dinăuntru, în cele mai mici detalii și să descopăr aici oameni buni și profesioniști. Acest colectiv are doar nevoie de un impuls dinafară, pentru a moderniza sistemul în care lucrează. Vreau să zic că acest an de când activez în funcția de ministru al Apărării, a fost plin de evenimente frumoase și de reforme, pe care le-am realizat împreună cu colegii și pe care ne propunem să le continuăm.

- Armata Națională a fost cumva lăsată în umbră în toți cei 27 de ani de la formare – am în vedere subfinanțarea instituției, lipsa de achiziții a tehnicii, armamentului, echipamentului. Lucrurile, însă, au luat o altă întorsătură odată cu venirea dumneavoastră aici. Cum ați convins autoritățile centrale să aloce mai mulți bani pentru sectorul de apărare și să se întoarcă cu fața spre armată? Ce argument ați folosit?

- În primul rând, am început de la o analiză care să arate unde suntem și unde vrem să ajungem, care este scopul nostru final. Am elaborat strategiile pentru Armata Națională, programe pentru dezvoltare, iar să convingi autoritățile centrale nu este foarte complicat atunci când știi ce vrei să obții. Armata nu a avut o viziune despre cum ar vrea să se transforme și modernizeze. Iar noi

am venit cu această percepție de modernizare și am încercat să convingem colegii că armata necesită investiții. Plus la asta, am făcut o reorganizare ce ține de cheltuielile din instituția militară, proces în urma căruia au fost identificate multe investiții făcute pentru armată anii precedenți și pe care le-am folosit acum.

- 2018 intră în istorie și ca anul reformelor în sectorul de apărare. Care au fost, în opinia dumneavoastră, cele mai importante proiecte aplicate și cum s-a reușit realizarea lor?

- Este anul în care doar s-a dat start reformei și progresului în Armata Națională. Vă spuneam că noi am început cu elaborarea documentelor strategice, care să servească drept temelie dezvoltării sistemului de apărare, ce trebuie să fie nu doar pe termen scurt, mediu, dar și lung, ca să știm unde ajungem în cinci sau zece ani. De aici am ajuns la concluzia, pe domenii, unde trebuie să investim bani în instituția noastră. Valoarea cea mai mare a Armatei Naționale sunt oamenii, de aceea, am pus miza pe îmbunătățirea condițiilor de activitate, trai și antrenament ale militarilor. Ne-am propus să le oferim mai multe exerciții

“A fost un an în care, părerea mea, militarii și armata, în general, au simțit că se poate. Oamenii au înțeles că există potențial intern, dar și posibilitate de a atrage dinafară resurse umane și financiare pentru a dezvolta sistemul apărării Republicii Moldova”.

și misiuni internaționale, iar toate acestea, în primul rând, au presupus necesitatea dezvoltării infrastructurii unităților și instituțiilor militare. Am început cu câteva unități militare prioritare pentru noi, din zonele sud și centru, cu investiții în renovarea cazarmelor, infrastructurii sportive și alimentare.

Am alocat finanțe pentru achiziționări de armament modern, muniții și tehnică militară. Acest lucru are un singur scop - să le dăm posibilitate militarilor noștri să atingă acel nivel de performanță, prin antrenamente și aplicații, ca și armatele țărilor dezvoltate și moderne, spre care noi tindem. Anul viitor, noi deja știm unde vom investi, în ce direcție ne vom mișca, ce vom achiziționa în Armata Națională, ținând cont de acele documente strategice care au fost aprobate și dacă se va continua la fel, până în anul 2025, vom ajunge acolo unde ne dorim. Este mult mai simplu să activezi când deja ai o bază consolidată, scrisă și aprobată.

- Cum a fost cooperarea cu partenerii externi, în ce măsură au înțeles aceștia necesitatea schimbării și cât de mult au ajutat Armata Națională să se modernizeze și să se alinieze armatelor europene?

- Colaborarea cu partenerii noștri externi este crucială, în opinia mea. În primul rând, pentru că fără ei nu am fi reușit să ajungem până aici. Experiența și expertiza pe care ne-o oferă partenerii de dezvoltare este de neestimat în procesul nostru de reformare. Chiar și documentele strategice au fost elaborate împreună cu ei. Totodată, partenerii ne dotează cu tehnică militară, sisteme de armament și multe altele. Partenerii sunt cei care ne dau posibilitate să ne antrenăm alături de armatele moderne de la care preluăm experiența pe care o aplicăm în unitățile noastre militare. Ministerul Apărării a extins aria de colaborare cu partenerii de dezvoltare, în acest fel, urmează să fim mult mai activi pe plan internațional și să avem cât mai multe acorduri semnate cu țările partenere.

- Cum ați descrie, în general, anul 2018 pentru Armata Națională?

- A fost un an plin de provocări, nu cel mai simplu pe care l-am avut în activitatea mea profesională. Dar, totodată, a fost foarte interesant, cu multe realizări frumoase. A fost un an în care, părerea mea, militarii și armata, în general, au simțit că se poate. Oamenii au înțeles că există potențial intern, dar și posibilitate de a atrage din afară resurse umane și financiare pentru a dezvolta

sistemul apărării Republicii Moldova. În același timp, mai avem foarte mult de lucrat ca să umplem golurile. Tocmai de aceea suntem o echipă, ca să modernizăm Armata Națională împreună.

- Ce urmează să se facă în 2019, care sunt direcțiile ce trebuie îmbunătățite pe termen scurt, mediu și lung?

- În anul 2019, ne-am propus să revedem structura de forță a Armatei Naționale, iar colegii deja sunt în proces de elaborare a acestei inițiative.

Totodată, pentru mine prioritar este să ne extindem aria de participare în misiunile internaționale de menținere a păcii. Deja avem câteva înțelegeri cu partenerii noștri internaționali în acest sens. La fel, vrem să amplificăm participarea la exerciții militare, să asigurăm securitatea în regiunea noastră, Republica Moldova servind drept frontieră de est a Uniunii Europene și desigur, să completăm efectivul de militari al Armatei Naționale. Pentru mine este foarte important să fim completați 100 %. Alt scop este să dotăm militarilor așa cum ne-am propus. Bineînțeles, nu vom reuși să realizăm toate obiectivele anul viitor, dar, cum vă spuneam, avem un proiect conform căruia noi vom ajunge acolo unde ne-am propus.

- Ce ați vrea să adăugați, pe final de 2018, pentru militari, cei care sunt interesați de sectorul de apărare și cetățenii Republicii Moldova?

- În primul rând, aș vrea să invit cetățenii Republicii Moldova să vină în Armata Națională. Să vină cei mai buni. Noi derulăm proiecte privind îmbunătățirea condițiilor sociale pentru angajați, infrastructurii militare și sistemului de salarizare. Pentru cei care deja activează în Armata Națională eu am un singur mesaj - să își facă bine meseria și să fie siguri că noi vom continua în aceleași tempouri și chiar poate mai avansat în anul 2019. În acest fel, exact așa cum ei asigură securitatea cetățenilor Republicii Moldova, noi, politic și economic, vom soluționa problemele militarilor, pentru ca ei să se poată concentra pe obiectivul lor central.

- Vă mulțumesc, domnule ministru, pentru interviu.

Căpitan Inga RADVAN

Atașații militari reuniți la final de an

În prezent, în Republica Moldova sunt acreditați 27 de atașați militari.

Șase state – România, SUA, Federația Rusă, Polonia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Ucraina – au diplomați militari cu sediul la Chișinău, iar ceilalți – cu sediul la București, Kiev și Varșovia.

Corpul de atașați militari, reunit la Chișinău, a fost familiarizat cu realizările Armatei Naționale din anul 2018, rezultatele colaborării internaționale, dar și proiectele ce urmează să fie implementate în perspectivă.

În cadrul întrunirii de la Ministerul Apărării cu corpul diplomatic militar acreditat în Republica Moldova, s-a discutat despre cooperarea internațională pe segmentul apărării, asistența externă acordată în cadrul implementării Inițiativei de Consolidare a Capabilităților de Apărare, Strategiei Naționale de Apărare, Strategiei Militare, precum și programului guvernamental „Armata profesionistă”. De asemenea, atașații militari au fost informați despre prioritățile structurii militare pentru anul viitor, printre care: standardizarea sistemului logistic și de instruire, crearea centrului EOD, consolidarea capabilităților de management a stocurilor de muniții, proiecte care vor contribui la transformarea și modernizarea instituției de apărare.

„Reuniunea anuală a servit drept bun prilej pentru a trece în revistă principalele proiecte și obiective derulate în cadrul programelor de modernizare a Armatei Naționale pe care am reușit să le realizăm. La fel, am discutat despre programele în plină desfășurare și necesitățile structurii militare naționale pentru a le duce la bun sfârșit”, a subliniat colonelul Mariana Grama, șef al Direcției Cooperare internațională din cadrul Ministerul Apărării.

Ministrul Apărării, Eugen Sturza, le-a mulțumit atașailor militari pentru suportul acordat la capitolul instruirii efectivului, îmbunătățirii resurselor tehnico-materiale și renovării infrastructurii militare naționale.

De notat că reuniunea atașailor militari se desfășoară anual. Evenimentul are drept scop familiarizarea corpului de atașați militari cu stadiul actual de dezvoltare a Armatei Naționale.

În prezent, în Republica Moldova sunt acreditați 27 de atașați militari. Șase state – România, SUA, Federația Rusă, Polonia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Ucraina – au diplomați militari cu sediul la Chișinău, iar ceilalți – cu sediul la București, Kiev și Varșovia.

Căpitan Inga RADVAN

Reformele armatei – în vizor la Halifax

Forumul Internațional de Securitate Halifax (de asemenea, Halifax Forum sau HISF) este o organizație independentă, neafiliată politic, nonprofit cu sediul la Washington. Este un forum pentru oficiali guvernamentali și militari internaționali, experți universitari, autori și întreprinzători. Forumul Halifax abordează probleme de securitate globală și este cel mai bine cunoscut pentru summitul anual de securitate desfășurat aici. Reuniunea întrunește peste 300 de delegații, din peste 70 de țări. Acest summit este singurul eveniment de acest fel din America de Nord. Al X-lea Forum Halifax a avut loc între 16 și 18 noiembrie 2018.

Forumul Internațional de Securitate Halifax a fost înființat în 2009 ca un program în cadrul Fondului German Marshall al Statelor Unite, cu sprijinul financiar al guvernului canadian. Reuniunea sa anuală se desfășoară la Halifax la jumătatea lunii noiembrie, de obicei în weekendul dinaintea Zilei Recunoștinței SUA. În 2011, forumul a devenit o organizație independentă și a fost asociat de către publicația "Afaceri Externe" ca partener media.

- Ministrul Apărării, Eugen Sturza a discutat despre derularea reformelor în Armata Națională și contribuția Republicii Moldova la eforturile internaționale de consolidare a securității, păcii și stabilității mondiale în cadrul celui de-al X-lea Forum Internațional de Securitate, care s-a desfășurat în orașul Halifax, Nova Scoția, Canada.

Mesajele lansate de ministrul Apărării în cadrul întrevederilor de la Halifax s-au axat pe disponibilitatea Moldovei de a dezvolta parteneriate strategice durabile și de a contribui la consolidarea securității și stabilității în Europa Centrală, de Est și în regiunea Bazinului Mării Negre. În cadrul forumului internațional, Eugen Sturza s-a întâlnit cu viceministrul Afacerilor Externe al Canadei, Ian Shugart, vicepreședintele Comisiei Parlamentare pentru Apărarea Națională al Canadei, James Bezan, ministrul Apărării Naționale al Turciei, Hulusi Akar, comandantul Suprem al Forțelor Armate al Regatului Suediei, generalul Micael Bydén și ministrul Apărării canadian Harjit Sajjan.

Cu omologul său canadian, ministrul Sturza a vorbit despre modernizarea Armatei Naționale, performanțele înregistrate de Republica Moldova la capitolul programe ce se derulează actualmente în structura militară, precum și despre posibilitățile de extindere a parteneriatelor strategice. Astfel, ministrul moldovean a declarat că instituția militară a țării noastre pășește larg spre profesionalizare, prin lansarea proiectelor Inițiativa de Consolidare a Capabilităților de Apărare, Strategia Națională de Apărare, Strategia Militară și programul guvernamental „Armata Profesională”. Totodată, ministrul a vorbit despre acțiunile întreprinse de țara noastră pentru compatibilizarea instituției militare naționale cu cea a partenerilor noștri strategici.

La rândul său, Harjit Sajjan a menționat disponibilitatea instituției canadiene de apărare de a extinde parteneriatul bilateral pe segment militar, prin identificarea unor modalități de susținere a reformei sectorului de securitate și apărare din Republica Moldova. Oficialul a specificat că doar prin eforturi comune, Republica Moldova și Canada vor reuși să-și construiască relații de colaborare solide și productive, benefice pentru ambele armate.

Tot la Halifax, ministrul Sturza s-a întâlnit cu președintele Comitetului Întrunit al șefilor Statelor Majore al SUA, generalul Joseph F. Dunford. Oficialii au abordat posibilitățile de intensificare a parteneriatului strategic dintre Republica Moldova și SUA, prin intermediul programelor de asistență și instruire, precum și interoperabilitatea militarilor moldoveni și americani în teatrele de operații. Discuțiile s-au axat, de asemenea, pe progresul acțiunilor de reformare a Armatei Naționale și identificarea unor modalități de sprijin în acest sens.

Ministrul moldovean a declarat că instituția militară a țării noastre pășește larg spre profesionalizare, prin lansarea proiectelor Inițiativa de Consolidare a Capabilităților de Apărare, Strategia Națională de Apărare, Strategia Militară și programul guvernamental „Armata Profesională”.

În cadrul evenimentului, ministrul Sturza și-a exprimat încrederea că interesul față de țara noastră, în calitate de factor important de securitate și stabilitate în regiunea Europei de Est, va spori, îndemnând oficialii internaționali, în acest sens, să susțină activ mesajele strategice ale Republicii Moldova.

Căpitan Inga RADVAN

Organizația Națiunilor Unite (ONU),
Organizația pentru Securitate și
Cooperare în Europa (OSCE) și
Uniunea Europeană (UE) au oferit în
total 20 de misiuni de menținere a
păcii militarilor din Republica Moldova.

Armata în dimensiunea securității internaționale

Până în prezent, cifra celor care au participat în misiuni internaționale s-a ridicat la 650 de militari. Acest lucru demonstrează tendința de transformare a Republicii Moldova din consumator de securitate, în furnizor.

OSCE este organizația care prima a deschis porțile țării noastre, cu misiunea de menținere a păcii din Republica Cecenă a Federației Ruse, în anul 1997. OSCE a oferit Moldovei mandate pentru 7 misiuni, cea mai recentă fiind cea din Ucraina, unde, în prezent, activează 7 ofițeri moldoveni. Pe când lider la capitolul misiunilor acordate țării noastre este ONU, cu 8 la număr: UNOCI – Operațiunea Națiunilor Unite în Côte d’Ivoire (United Nations Operation in Côte d’Ivoire); UNMIL – Misiunea Națiunilor Unite în Liberia (United Nations Mission in Liberia); UNMIS – Misiunea Națiunilor Unite în Sudan (United Nations Missions in Sudan); UNOMIG – Misiunea Națiunilor Unite de observare în Georgia (United Nations Observer Mission in Georgia); UNMISS – Misiunea Națiunilor Unite în Sudanul de Sud (United Nations Mission in the Republic of South Sudan); UNMIK – Misiunea Națiunilor Unite în Kosovo (United Nations Mission in Kosovo); MINUSCA – Misiunea multidimensională integrată a Națiunilor Unite pentru Stabilizare în Republica Centrafricană; DPKO – Departamentul ONU pentru Operațiuni de Menținere a Păcii (Department for Peacekeeping Operations). Operațiunea din Cote d’Ivoire a fost prima deschisă de ONU pentru țara noastră, în aprilie 2003.

Alte trei operațiuni sub egida ONU, dar conduse de NATO, oferite Moldovei sunt: Operațiunea Forța de Stabilizare NATO în Bosnia și Herțegovina (SFOR) (decembrie 2002 – martie 2004),

7 OSCE
1997
MISIUNI

REPUBLICA CECENĂ*	2	1997-1999
KOSOVO	3	1998-1999
GEORGIA	8	2000-2005
MACEDONIA	2	2001-2002
TAJIKISTAN	1	2014-2016
FEDERAȚIA RUSĂ**	2	2014-2016
UCRAINA	17	2014 - prezent

2 UE
2015
MISIUNI

REPUBLICA CENTRAFRICANĂ	1	2015-2016
REPUBLICA MALI	2	2018-2019

* Misiunea OSCE în Republica Cecenă a Federației Ruse

** Misiunea de monitorizare a OSCE la punctele de control rusești "Gukovo" și "Donetsk", (frontiera cu Ucraina)

8

2003
MISIUNI

UNOCI	43	2003-2017
UNMIL	29	2004-2016
UNMIS	10	2005-2011
UNOMIG	2	2007-2009
UNMISS	23	2011- prezent
UNMIK	5	2012 - prezent
MINUSCA	14	2012 - prezent
DPKO***	3	2014 - prezent
ONU + NATO		
	8	2002-2004
	109	2003-2008
	406	2014 - prezent

Operațiunea multinațională a Forțelor de Coaliție din Irak („Iraqi Freedom”) (2003 – 2008) și Operațiunea internațională de menținere a păcii din Kosovo (KFOR), la care Armata Națională participă din 8 martie 2014 până în prezent. Potrivit datelor oficiale, 8 ofițeri ai Armatei Naționale au activat în componența Statului Major al Diviziei Multinaționale „NORD” din cadrul operațiunii SFOR, 109 militari - la operațiunea umanitară post-conflict din Irak și, până în prezent, 406 militari - în KFOR.

Cea mai nouă ofertă pentru Republica Moldova a parvenit din partea Uniunii Europene, cu denumirea oficială Misiunea Uniunii Europene de instruire militară și consiliere pentru forțele de apărare și securitate din Mali, deschisă pentru țara noastră în luna septembrie 2018. În această misiune, au fost detașați 2 ofițeri pentru a instrui reprezentanții structurilor de apărare și securitate din Republica Mali în domeniul artileriei și medicinei.

Este de menționat că în luna noiembrie 2018, în cadrul întrevederii cu E.S. Rose Gottemoeller, Secretarul General Adjunct al NATO, care s-a desfășurat la Cartierul General al NATO, ministrul Apărării, Eugen Sturza a evidențiat disponibilitatea Republicii Moldova de a contribui la asigurarea securității, păcii și stabilității în regiune, prin deschiderea unor noi misiuni internaționale pentru statul nostru.

Căpitan Inga RADVAN

*** Departamentul ONU pentru Operațiuni de Menținere a Păcii (DPKO), la New York, SUA

PROGRAMUL „Armata Profesională 2018 – 2021”

Guvernul a aprobat programul „Armata Profesională 2018-2021”, care are drept scop dezvoltarea domeniilor din sectorul de apărare

Cadrul de activitate practică al Programului cuprinde măsuri concrete pe mai multe domenii de dezvoltare și anume:

- **Trecerea treptată de la serviciul militar în termen la serviciul prin contract.** La acest capitol s-a inițiat procesul de planificare a resurselor financiare pentru reducerea treptată a cotei de încorporare a militarilor în termen, concomitent cu creșterea cotei de încadrare a militarilor prin contract. Acest proces va fi realizat etapizat pe parcursul anilor 2018 – 2020.

- **Suplinirea incompletului de funcții ale militarilor prin contract.** Programul dezvoltă viziunea de completare a funcțiilor vacante din unități, indicând prioritățile pe categorii: soldați, sergenți, subofițeri și ofițeri. În cadrul procesului, prioritar vor fi completate unitățile din cadrul componentei operaționale a Armatei Naționale.

La acest capitol se înscriu următoarele acțiuni: Aprobarea și aplicarea **Concepției de dezvoltare și profesionalizare a efectivului de soldați, sergenți și subofițeri ai Armatei Naționale**, ordinul ministrului Apărării nr. 45 din 24.01.2018; aprobarea și punerea în practică a planului de acțiuni pentru implementarea **Concepției de dezvoltare și profesionalizare a efectivului de soldați, sergenți și subofițeri ai Armatei Naționale pentru anii 2018-2020**, ordinul ministrului Apărării nr. 423, din 31.05.2018; elaborarea și prezentarea pentru aprobare a Proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (în speță - Legea nr. 1244-XV, din 18 iulie 2002, Cu privire la rezerva Forțelor Armate; Legea nr. 1245-XV, din 18 iulie 2002, Cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei; Legea nr. 162-XVI, din 22 iulie 2005, Cu privire la statutul militarilor și Legea nr. 100,

Implementarea Programului se va efectua în 3 etape, pe parcursul anilor 2018-2021, în conformitate cu alocările bugetare, resursele adiționale aflate la dispoziție și cele asigurate de partenerii externi. Planul de implementare stabilește responsabilii de îndeplinirea acțiunilor, termenele concrete pe trimestre, costurile estimate (resurse planificate și necesare pentru fiecare acțiune) și indicatorii de performanță.

din 22 decembrie 2017, Cu privire la actele normative) se încorporează perfect în sistemul actelor legislative în vigoare, este corelat cu prevederile cadrului legal în vigoare, cu care se află în conexiune, iar modificările și completările propuse nu afectează concepția generală sau caracterul unitar al actelor legislative amendate.

Continuare în pag. 14

GALERIA M

Foto : Teodor IOVU

Continuare din pag. 11

- **Perfecționarea procesului pregătirii de luptă și de mobilizare.** Eforturile se vor orienta spre standardizarea procesului de instruire și asigurare graduală a unităților militare cu armament și echipament modern. Tot aici, vor fi întreprinse eforturi de înlocuire a tehnicii militare învechite, inclusiv prin intermediul asistenței externe. Adicional, va fi inițiat procesul de revizuire a sistemului de mobilizare, prin ajustarea cadrului normativ și organizarea antrenamentelor și altor activități de exersare a capacității de mobilizare.

Acțiuni specifice realizate: este în curs de desfășurare planificarea organizării antrenamentelor de mobilizare pentru anul 2019, s-a inițiat reparația capitală a tehnicii din dotarea Armatei Naționale și echipamentului de luptă. De asemenea, sunt planificate măsuri de standardizare a procesului de instruire; elaborarea și aprobarea Planului de înlocuire a tehnicii militare învechite; asigurarea graduală a unităților militare cu armament și echipament modern.

- **Revizuirea sistemului de salarizare a militarilor și îmbunătățirea pachetului social.** La acest capitol, a avut loc majorarea salariilor efectivului cu 10 la sută și se finalizează procesul de trecere la salarizarea unitară pentru toate structurile de forță din cadrul sistemului național de securitate și apărare, acordarea indemnizațiilor financiare pentru închirierea spațiului locativ (a fost aprobat Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizației lunare pentru închirierea spațiului locativ a militarilor prin contract ai Armatei Naționale, prin Hotărârea Guvernului nr. 694, din 11 iulie 2018); asigurarea cu spațiu locativ de serviciu a efectivului Armatei Naționale; s-au creat facilități pentru aplicarea militarilor la programe de tipul „Prima casă”.

- **Eficiențizarea și dezvoltarea sistemului logistic.** În faza inițială a acestei direcții, a fost revizuită structura organizatorică și componenta de comandă și control a sistemului. Totodată, s-a efectuat un studiu de fezabilitate (cost-eficiență) cu privire la reconsiderarea modalității de asigurare cu uniforme a militarilor prin contract. Tot aici, a fost inițiată revizuirea conceptului de asigurare a rației alimentare pentru militarii prin contract și în termen (până la trecerea completă la serviciul militar prin contract), urmând a fi identificate și implementate opțiuni specifice fiecărei categorii.

Acțiuni specifice: revizuirea structurii organizatorice și a componentei de comandă și control a sistemului logistic; efectuarea studiului de fezabilitate privind modul de asigurare cu ținute; revizuirea conceptului de asigurare a rației alimentare.

- **Modernizarea infrastructurii militare și sociale.** Această măsură are drept scop renovarea și construcția treptată a unor obiecte de infrastructură (blocuri de cazarmă, blocuri sanitare, cantine, complexe sportive, camere de păstrare a armelor, puncte medicale, puncte de control și trecere). Pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă a personalului a fost inițiat procesul de renovare treptată a clădirilor administrative și eficiențizarea modului de exploatare a acestora, inclusiv prin atragerea partenerilor externi de dezvoltare. Tot aici, se va continua implementarea proiectelor de Parteneriat public-

privat, care presupun asigurarea cu spațiu locativ de serviciu a militarilor.

Acțiuni specifice realizate:

1. Executarea lucrărilor de reparație capitală a obiectelor de infrastructură militară (PAG, cap. II, subcap. B, pct.1.10):

a) *Grupurile sanitare din 2 imobile cu destinație cazarmă ale Taberei militare permanente nr. 142* - lucrările de reparație și renovare au fost finalizate, în consecință - 10 grupuri sanitare renovate, subsecvent, îmbunătățite condițiile de activitate și trai pentru aproximativ 700 militari.

b) *Blocul alimentar al Taberei militare permanente nr. 142* - lucrările de reparație și renovare sunt executate în proporție de 90 %. În rezultat, cca 1000 de militari vor beneficia de servicii de alimentație calitative.

c) Complexul sportiv al Taberei militare permanente nr.142, etapa I: lucrările de reparație și renovare sunt executate în proporție de 50 %. În rezultat, militarii garnizoanei Chișinău vor dispune de posibilitatea de a-și fortifica capacitățile fizice, inclusiv cele de înot. De asemenea, își vor spori nivelul de rezistență combativă.

d) Construirea unei anexe la cazarma unității militare din or. Cahul - lucrările de reparație și renovare sunt executate în proporție de 65 %. La finalizarea lucrării, cca 600 militari vor beneficia de condiții sanitare decente. De asemenea, va fi extins spațiul și îmbunătățite condițiile pentru păstrarea armamentului.

2. Implementarea proiectelor de parteneriat public-privat.

Implementarea proiectului de parteneriat public-privat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 877 din 22 decembrie 2015 (PAG, cap. II, subcap. B, pct.1.12):

Parteneriatul, în partea ce vizează cota-parte de spații locative ce vor reveni Ministerului Apărării, este realizat în proporție de cca 80 %. Odată cu finalizarea acestuia, 335 de familii ale militarilor și funcționarilor vor beneficia de locuințe de serviciu.

Un alt proiect de parteneriat public-privat a fost inițiat prin Hotărârea Guvernului nr. 183 din 20.02.2018, în vederea construirii spațiului locativ de serviciu pentru militarii din garnizoana Bălți.

- **Revizuirea serviciului de pază și asigurare a obiectivelor militare ale Armatei Naționale.** Această măsură poartă un caracter inovativ, bazat pe practica armatelor statelor occidentale și urmărește eficiențizarea serviciului militar prin reducerea numărului efectivului implicat în activități de pază și asigurare a vieții cotidiene. Implementarea acțiunii a demarat la începutul anului 2018 cu studierea posibilităților trecerii la serviciile de pază particulară a unităților militare, reprofilarea personalului militar și dotarea obiectelor militare cu sisteme speciale de supraveghere.

Acțiuni specifice: efectuarea studiului de fezabilitate privind analiza cost-eficiență a trecerii la practica armatelor statelor occidentale în domeniul serviciilor de pază și asigurare; demararea proiectelor de renovare și dotare a obiectelor militare cu sisteme speciale de supraveghere.

• **Dezvoltarea relațiilor de cooperare cu partenerii externi.** Eforturile vor fi concentrate pe eficientizarea cooperării în cadrul Inițiativei de Consolidare a Capabilităților de Apărare (DCBI) și instituirii funcțiilor de consilieri (atașați militari) în cadrul ambasadelor Republicii Moldova în statele partenere (SUA, România și Ucraina). Adicional, acest domeniu va fi exploatat în vederea creșterii și menținerii contribuției la misiunile și operațiile internaționale de consolidare a păcii.

Acțiuni specifice realizate:

La capitolul instituirea funcțiilor de consilieri (atașați militari) în cadrul ambasadelor Republicii Moldova în statele partenere (SUA, România și Ucraina):

Procesul de detașare a unui atașat militar este generat de către Ministerul Apărării în baza Hotărârii Guvernului nr. 769 din 18.10.1994, Cu privire la activitatea atașatilor militari și are drept scop sporirea eficacității colaborării politico-militare cu statele partenere, în scopul coordonării aspectelor de asistență bilaterală cu partenerii. Angajarea colonelului Vitalie Mîcov la funcția de consilier (atașat militar) în cadrul Ambasadei Republicii Moldova în SUA pe un termen de trei ani se efectuează în temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 182 din 16 martie 2010, Cu privire la aprobarea structurilor, efectivelor de personal și indemnizațiilor de funcție în valută străină ale instituțiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova peste hotare, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 586 din 20 iunie 2018, art. 55.

Totodată, pentru anii 2019-2020 se planifică trimiterea atașatilor militari în România și Ucraina.

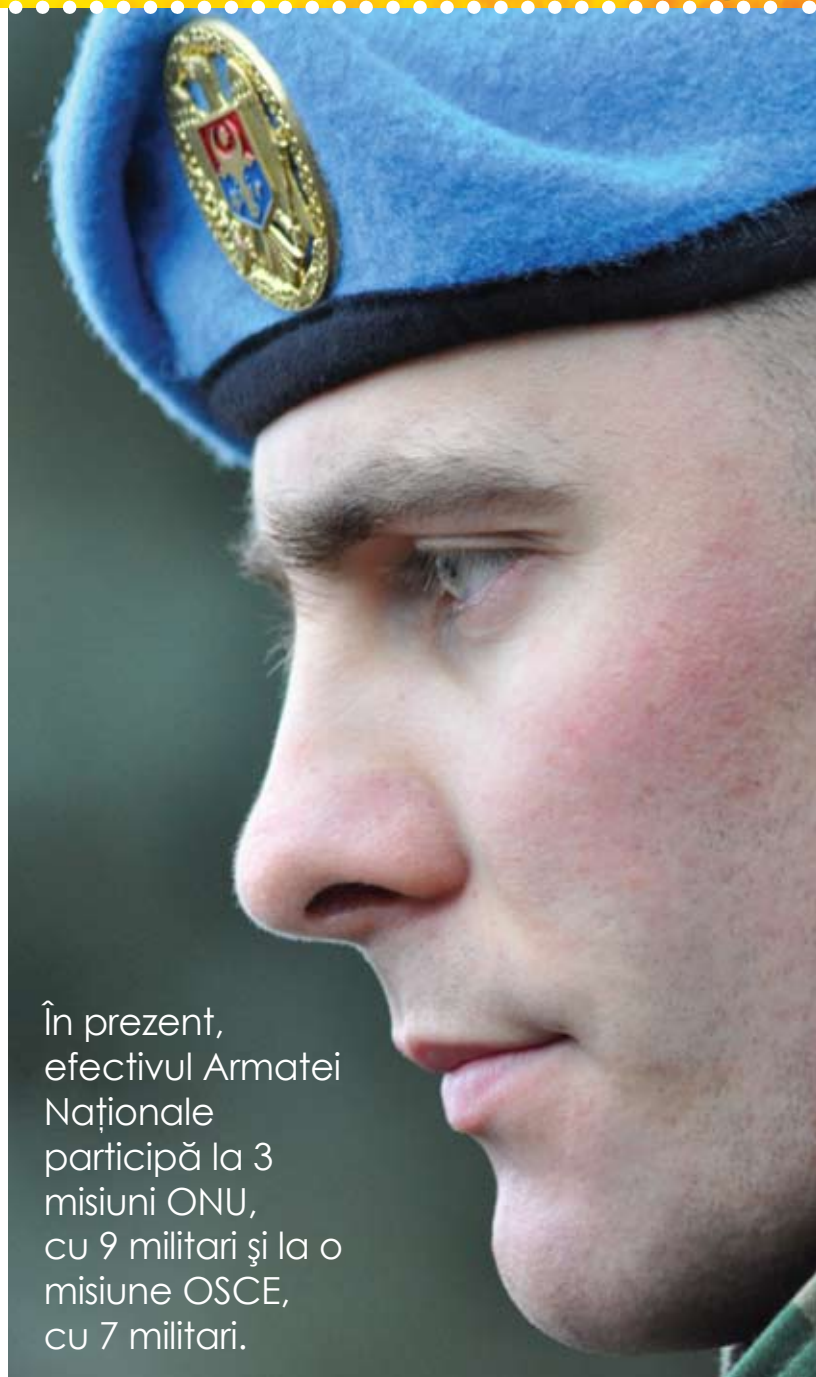
La capitolul cooperare și atragerea asistenței în creșterea contribuției la misiunile și operațiile internaționale de consolidare a păcii actualmente au fost asigurate următoarele:

1. Participarea Republicii Moldova la operațiunile de gestionare a crizelor ale UE prin detașarea a 2 militari ai Armatei Naționale în EUTM Mali, pentru perioada 1 octombrie 2018 - 31 martie 2019, prin implementarea *Acordului-cadru de participare a Republicii Moldova la operațiunile de gestionare a crizelor ale UE prin detașarea experților în misiuni în domeniul politicii de securitate și apărare comună.*

2. În prezent, efectivul Armatei Naționale participă la 3 misiuni ONU (cu 9 militari) și la o misiune OSCE (cu 7 militari), după cum urmează:

- 2 observatori militari și 1 ofițer de stat major operații aeriene în cadrul Misiunii ONU în Sudanul de Sud (UNMISS);
- 3 observatori militari și 2 ofițeri de stat major în cadrul misiunii ONU în Republica Centrafricană (MINUSCA);
- 1 ofițer militar de legătură în cadrul Misiunii ONU în Kosovo (UNMIK);
- 7 observatori militari în cadrul Misiunii Speciale de Monitorizare a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) în Ucraina.

3. Totodată, Republica Moldova este reprezentată în cadrul Departamentului ONU pentru operațiuni de menținere a păcii (DPKO) de către un ofițer de stat major.

În prezent, efectivul Armatei Naționale participă la 3 misiuni ONU, cu 9 militari și la o misiune OSCE, cu 7 militari.

4. În conformitate cu Hotărârea Parlamentului nr.268 din 1 noiembrie 2013, Republica Moldova participă la operațiunea internațională de menținere a păcii în Kosovo (KFOR), cu un contingent militar al Armatei Naționale în număr de 41 de militari, inclusiv:

- un pluton de infanterie ușoară, format din 33 de militari, care execută misiuni de securitate și pază a obiectivelor militare și de patrulare în zona de responsabilitate;
- o grupă de geniu, formată din 7 militari, care execută misiuni de reconstruire și de deminare;
- un ofițer de stat-major.

Tatiana ANTON,

Direcția politică de apărare și planificare a apărării

Indemnizație pentru chirie

85 de militari ai Armatei Naționale deja beneficiază de indemnizație lunară pentru închirierea spațiului locativ

- Conform legislației în vigoare, militarii care nu au fost asigurați cu locuințe de serviciu, în garnizoana unde îndeplinesc serviciul militar și sunt incluși în lista de evidență a solicitanților la spațiu locativ, pot beneficia de alocație lunară cu această destinație.

Conform maiorului Roman Cuții, șef Serviciu gestionare bunuri imobiliare, pentru a beneficia de indemnizație, militarul trebuie mai întâi de toate să depună un raport în care să solicite mijloace financiare pentru închirierea spațiului locativ, să prezinte tot setul de acte necesare, inclusiv certificat de la Agenția Servicii Publice privind lipsa spațiului locativ pentru toți membrii familiei, să aibă încheiat un contract de locațiune, înregistrat la Serviciul Fiscal de Stat, cu persoana de la care închiriază spațiul locativ și o declarație pe propria răspundere că nu se află în relații de rudenie cu locatorul. Comisia care examinează actele solicitantului se expune asupra faptului dacă militarul întrunește sau nu condițiile necesare și, în cazul în care le îndeplinește cumulativ, serviciul financiar urmează să achite alocația care nu poate depăși mărimea unui salariu de funcție al militarului. Astfel, valoarea acesteia oscilează între 1200 și 2000 de lei.

Militarii spun că această inițiativă îi ajută să facă unele economii în bugetul familiei, totodată, este și o motivație de a rămâne în sistemul militar. Locotenent Roman Maican este unul dintre cei care beneficiază de indemnizația lunară pentru închirierea spațiului locativ, aceasta acoperindu-i suma integrală achitată pentru chirie.

„Reieșind din faptul că nu dețin în proprietate o locuință proprie, am încercat să mă folosesc de oportunitatea pe care o oferă guvernarea. Pentru odaia pe care o închiriez într-un apartament din capitală trebuie să achit 1500 lei lunar. Suma respectivă mi-o recuperează în întregime statul. Așa că, solda care o primesc o pot folosi în întregime în interes propriu”, susține locotenentul Maican.

În familia Severin ambii membri beneficiază de indemnizație lunară, fiindcă sunt militari angajați prin contract. Suma plătită pentru închirierea spațiului locativ depășește salariul de funcție al oricărui dintre soți, dar cumulativ suma oferită de la stat acoperă integral cheltuielile.

„Oportunitatea de a ne achita chiria din alte surse decât salariu ne motivează să ne îndeplinim serviciul militar și să nu fim preocupați de unde luăm banii. Acest fapt motivează militarii să opteze pentru cariera militară”, afirmă maior Alexandru Severin.

Acordarea indemnizațiilor financiare militarilor prin contract pentru închirierea spațiului locativ face parte din seria de acțiuni planificate pentru realizarea obiectivului de îmbunătățire a pachetului social, prevăzut în Programul “Armata Profesională 2018 – 2021”, inițiativă lansată în luna martie curent.

Locotenent major Tatiana BARIȚCHI

ACTELE NECESARE BENEFICIARILOR INDEMNIZAȚIEI PENTRU ÎNCHIRIEREA SPAȚIULUI LOCATIV

Raport către comisia locativă a unității din care faceți parte spre înregistrare

Solicitantul trebuie să primească un răspuns în termen de 30 de zile din momentul înregistrării raportului

Aflarea solicitanților în listele de evidență pentru asigurarea cu spațiu locativ

Dacă nu este mulțumit de decizia comisiei, solicitantul poate să o conteste

Contract de locațiune a spațiului locativ înregistrat la instituția fiscală

Indemnizația se plătește militarului chiar și pe perioada aflării în concediul de îngrijire a copilului

Declarația precum că contractul de locațiune nu este încheiat cu rude de gradul întâi sau doi.

Indemnizația nu poate depăși mărimea unui salariu de funcție al militarului

Certificat de la organul cadastral teritorial precum că nu dețineți în proprietate o locuință sau că aceasta se află într-o rază mai mare de 30 km de la locul îndeplinirii serviciului militar

Se sistează încasarea indemnizației și chiar returnarea ei în caz că solicitantul a prezentat o informație falsă

Certificat de la locul de muncă eliberat ambilor soți precum că nu sunt asigurați cu locuință de serviciu și nu beneficiază de compensație pentru închirierea spațiului locativ

- Anul 2018 este unul deosebit. Este Anul Centenar în care se marchează 100 de ani de la Marea Unire, eveniment istoric în urma căruia toate provinciile românești s-au unit într-un singur stat național – România.

Uniți sub Tricolor

Garda de Onoare a defilat la Parada militară de la București

Tradițional, Ziua Națională a României este marcată printr-o paradă militară de amploare, în care sunt antrenate mii de militari și sute de mijloace tehnice, inclusiv, aeronave. În acest an, circa 4000 de militari și specialiști din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Protecție și Pază și Administrația Națională a Penitenciarelor au defilat în aceeași cadență sub Arcul de Triumf din capitala României.

Alături de camarazi, în ceas de sărbătoare, au fost și cei 500 de militari din mai multe țări partenere sau aliate, care au îmbrăcat ținutele de paradă pentru a omagia România. Printre ei a fost și un pluton al Gărzii de Onoare a Republicii Moldova, care ne-a reprezentat țara la evenimentul militar, purtând cu onoare drapelul de stat.

”Forța grea” a paradei au reprezentat-o peste 200 de unități de tehnică, printre care tancuri și sisteme de rachete, în timp ce în aer au ”defilat” circa 50 de avioane și elicoptere.

Atmosfera de sărbătoare i-a cuprins pe toți cei prezenți la eveniment, de la mic la mare. Mii de copii și mături s-au adunat de-a lungul șoselei Kiseleff, ca măcar cu un ochi să vadă Parada.

Mii de mâini în aer, fluturând Tricolorul pe fundalul pieselor patriotice – acest peisaj îl puteai admira, kilometri în șir, pe întregul traseu al defilării.

Și dacă celelalte contingente, din țările străine, erau întâlnite cu aplauze și voie bună de către spectatori, atunci căldura cu care era întâmpinată Garda de Onoare a Republicii Moldova era sporită semnificativ! Văzând de departe Tricolorul în mâinile portdrapelului nostru, publicul de pe marginea carosabilului izbucnea în mii de emoții! Atâtea cuvinte frumoase în adresa militarilor noștri, cu siguranță, nu au răsunat nici la o paradă militară în afara țării, dar poate nici la cele din țara noastră... Kilometri de mulțumiri, felicitări și urări de bine... A fost momentul când, militarii moldoveni, printre care și mulți tineri soldați în termen, cu adevărat s-au simțit vedete.

Aș vrea să cred că, printre mulțimea oamenilor fericiți, era și bătrânul care anul trecut, la parada precedentă, i-a mulțumit unui militar moldovean pentru prezență la eveniment, exprimându-și dorința de a-i revedea pe ostașii din Republica Moldova sub Arcul de Triumf, defilând într-o cadență cu trupele române. ”Ne revedem la Centenar”, a spus atunci bătrânul.

Militarii moldoveni și-au respectat angajamentul.

Locotenent major Dmitrii VOSIMERIC

Centenarul Primului Război Mondial în abordare academică

La Chișinău, s-a desfășurat conferința internațională dedicată comemorării a „100 de ani de la sfârșitul Primului Război Mondial”.

Evenimentul a fost organizat de Centrul de Cultură și Istorie Militară, în comun cu Fundația germană ”Hanns Seidel” și a reunit istorici, ambasadori, cercetători științifici, academicieni, și profesori universitari din Germania, Polonia, Ungaria, Ucraina, România și Republica Moldova.

Cunoscut și ca Războiul cel Mare sau Războiul Națiunilor, Primul Război Mondial s-a încheiat oficial la 11 noiembrie 1918, după aproape 53 de luni de lupte tragice. A fost unul dintre conflictele cu cele mai multe victime și la care au participat peste 70 de milioane de militari, inclusiv 60 de milioane de europeni. Potrivit istoricilor, peste 9 milioane de militari și 7 milioane de civili au murit în acest război.

Conferința s-a desfășurat timp de 3 zile, iar programul acesteia a cuprins prezentări de carte, sesiuni de discuții, dezbateri pe subiecte privind rezultatele Primului Război Mondial, efectele acestuia la etapa contemporană, decizii și repercusiuni finale ale Războiului, precum și rolul țărilor participante în conflict.

De asemenea, în cadrul activității a fost lansată expoziția de fotografii „100 ani de la independența Poloniei”, care reflectă dimensiunea poloneză a Primului Război Mondial.

Prezent la eveniment, Secretarul General de Stat Radu Burduja, în discursul său de deschidere a conferinței, a vorbit despre importanța colaborării dintre instituția de apărare, mediul academic și de cercetare istorică, cu referință la realitățile Primului Război Mondial și consecințele acestuia: „Evenimentul ne oferă posibilitatea să ne amintim de trecut, să răsfoim filele de istorie și să privim cu alți ochi Primul Război Mondial - o tragedie umană care a făcut zeci de milioane de victime la nivel global”.

La rândul său, șeful Centrului de Cultură și Istorie Militară, colonelul (r) Vitalie Ciobanu a ținut să menționeze despre lecțiile trecutului ce trebuie învățate pentru a nu admite asemenea realități triste. „Este de datoria noastră să marcăm și să conștientizăm că tragedia acestui război a avut urmări nefaste asupra societății umane. Urmează să depunem efort pentru a nu repeta aceste greșeli ale istoriei”, a menționat Vitalie Ciobanu.

Despre consecințele devastatoare ale Primul Război Mondial a relatat și directorul adjunct al Institutului pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară de la București, Petre Otu: „Primul Război Mondial reprezintă un cataclism pentru omenire ce a influențat decisiv evoluția societății europene și nu doar în secolul care a trecut. Sfârșitul acestuia a adus și o mare împlinire istorică pentru românii care și-au văzut realizat un proiect național”.

Încheierea Primului Război Mondial a afectat profund ordinea politică, socială și culturală a întregii lumi, chiar și a zonelor neimplicate direct în conflictul armat. Au apărut noi state pe harta politică a lumii, altele vechi au dispărut sau și-au modificat radical granițele, susține istoricul Sergiu Cataraga. „Disparația a cinci imperii a fost un proces dureros. Majoritatea au trecut prin revoluții și războaie civile, care s-au soldat, din nou, cu pierderi umane”, menționează profesorul universitar Cataraga.

Cunoscut și ca Războiul cel Mare sau Războiul Națiunilor, Primul Război Mondial s-a încheiat oficial la 11 noiembrie 1918, după aproape 53 de luni de lupte tragice. A fost unul dintre conflictele cu cele mai multe victime și la care au participat peste 70 de milioane de militari, inclusiv 60 de milioane de europeni. Potrivit istoricilor, peste 9 milioane de militari și 7 milioane de civili au murit în acest război.

Steluța MOSCALCIUC

“Egalitatea în fața legii este un pilon al societăților democratice»

Huguette Labelle

Armata Națională NU tolerează corupția!

Continuare din nr.9

Prin prisma consolidării integrității, un deziderat important la care Ministerul Apărării întreprinde acțiuni concrete este orientat spre îmbunătățirea procesului de recrutare, încadrare și promovare a agenților publici în cadrul instituției, prin asigurarea procedurii sus-menționate în baza de merit și integritate profesională.

În acest sens, este de menționat că pentru abordarea integrității profesionale a procesului specificat instituția de apărare a adoptat actele administrative de stabilire a regulilor de organizare și desfășurare a concursului public în cadrul entității, cu fixarea obligatorie a criteriilor de selectare în bază de merit și de integritate profesională.

Referitor la activitatea agentului public, se consideră necesar de consemnat că procesul de recrutare și promovare a acestuia se realizează având în vedere și integritatea profesională a candidatului, în acest sens, entitatea publică, în temeiul prevederilor legale, solicită de la CNA cazierul privind integritatea profesională a agentului. Totodată, la angajare i se aduce la cunoștință, contra semnătură, posibilitatea de a fi supuși testului de integritate profesională de către testorul CNA (avizul de informare privind evaluarea integrității instituționale).

Ulterior, pe parcursul activității în cadrul entității, angajatul este informat cu referire la cadrul normativ privind testarea integrității profesionale, conflictele de interese, protecția avertizorilor de integritate, regimul cadourilor simbolice oferite cu prilejul anumitor acțiuni de protocol, răspunderea pentru săvârșirea actelor de corupție și a faptelor de comportament coruptional, etc.

De asemenea, în scopul prevenirii și combaterii corupției în autoritățile publice, prevenirii, identificării și excluderii factorilor de risc, în temeiul dispozițiilor Legii privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice nr. 271 din 18.12.2008, este instituită Comisia Ministerului Apărării pentru a stabili compatibilitatea/incompatibilitatea titularilor și candidaților la funcții publice, funcții publice cu statut special cu interesele funcției din cadrul Armatei Naționale.

Intoleranța față de corupție presupune și neadmiterea cauzurilor de conflict de interese, care constituie situația în care angajatul Armatei Naționale are un interes personal ce influențează, ar putea sau pare a influența exercitarea imparțială și

obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin.

Un exemplu elocvent în acest sens ne poate servi cazul când funcționarul public își exercită atribuțiile cu încălcarea restricțiilor în ierarhia funcției publice.

Deși un conflict de interese nu înseamnă corupție, existența o recunoaștere din ce în ce mai largă a faptului că apariția unor conflicte între interesele personale și obligațiile publice ale funcționarilor publici, dacă nu este tratată corespunzător, poate duce la un abuz în serviciu.

Conflictele de interese constituie de multă vreme obiectul unei politici specifice de prevenire a corupției, astfel, reglementarea regimului privind conflictul de interese reprezintă un element care face parte din procesul mai larg de detectare și prevenire a corupției.

Referitor la neadmiterea, cu bună știință, ca persoanele din subordine să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu fiind în situații de conflict de interese au fost informați atât conducătorii structurilor, cât și angajații, precum și acțiunile acestora privind evitarea survenirii unui conflict de interese real ca efect al celui potențial.

De asemenea, în vederea cultivării climatului de integritate instituțională, s-au dispus măsurile ce se impun în vederea informării/studierii de către angajații instituției de apărare a cadrului legal referitor la regimul juridic al cadourilor. Agenții publici ai Ministerului Apărării și Armatei Naționale cunosc despre faptul că le este interzis să solicite sau să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, destinate personal sau familiei lui, dacă oferirea sau acordarea lor este legată, în mod direct sau indirect, de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu. Interdicția menționată nu se aplică în privința cadourilor oferite din politețe sau primite cu prilejul acțiunilor de protocol (cadouri admisibile).

Totuși, dacă agentului public i se propune un cadou, serviciu, favor, invitație sau orice alt avantaj necuvenit, el va acționa conform prevederilor legale și anume: să refuze cadoul; să se asigure cu martori, inclusiv dintre colegii de serviciu, după posibilitate; să raporteze imediat această tentativă autorității anticorupție responsabile; să anunțe conducătorul entității publice; să transmită cadoul condu-

cătorului entității publice în cazul oferirii cadoului fără știrea sa (lăsat în birou, în anticameră etc.); să își exercite activitatea profesională în mod corespunzător, în special cea pentru care i s-a oferit cadoul.

De asemenea, cadrul normativ instituțional a fost corelat cu cel național inclusiv prin tratarea cazurilor de influență necorespunzătoare la care pot fi supuși funcționarii instituției de apărare și cine sunt considerați avertizorii de integritate și de ce măsuri de protecție beneficiază aceștia.

O pârgie importantă, din cadrul componentei educaționale și de comunicare publică, de încurajare a denunțării corupției, precum și a neregulilor de serviciu, constituie asigurarea funcționării sistemului de linii telefonice anticorupție.

În acest sens, în cadrul Ministerului Apărării sunt instituite:

- **linia specializată anticorupție - 022-232-806** - având drept scop recepționarea informației privind comiterea unor acte de corupție, acte conexe corupției și fapte de comportament corupțional de către agenții publici (persoană încadrată într-o entitate publică și care

exercită o funcție publică, o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public) din cadrul Ministerului Apărării și Armatei Naționale (linie telefonică gestionată de către Direcția inspecție generală (DIG), apelurile fiind recepționate inclusiv în afara orelor de serviciu);

- **linia instituțională pentru informare - 022-252-009** - instituită în scopul sporirii transparenței în funcționarea Ministerului Apărării, precum și al conlucrării acestuia cu societatea civilă prin oferirea de informații ce țin de propria activitate (linie telefonică gestionată de Centru de comunicații și informatică, apelurile fiind recepționate în zilele de lucru, între orele 08.00-12.00 și 13.00-17.00);

- **telefonul de încredere al Ministerului Apărării din cadrul Comendurii militare a Armatei Naționale, 022-238-412**, unde apelurile vor fi recepționate inclusiv în afara orelor de serviciu.

De asemenea, DIG a aplicat „Cererea de intervenție a Direcției inspecție generală”.

Continuare în pag. 24

ARMATA NAȚIONALĂ NU TOLEREAZĂ CORUPȚIA!

80%

din efectivul Armatei Naționale - instruiți pe tematica anticorupție

118

reprezentanți din instituția militară - instruiți conform Building Integrity Education & Training Plan

8

traininguri, în țară și peste hotare

Cursul „Asigurarea integrității instituționale” elaborat și plasat pe platforma e-Learning ILIAS (<http://ilias.academy.army.md/>)

91

de apeluri la liniile telefonice anticorupție din cadrul Ministerului Apărării

Linia specializată anticorupție

022-232-806

Linia instituțională pentru informare

022-252-009

Telefonul de încredere al MA

022-238-412

Continuare din pag. 23

Solicitarea menționată reprezintă un formular electronic, prin care denunțatorul/informatorul va avea posibilitatea de a înștiința în mod expres DIG despre existența unor eventuale probleme de sistem, precum și cele ce țin de încălcarea drepturilor legale ale angajaților Ministerului Apărării și membrilor familiilor lor. Expedierea solicitării de a interveni în vederea examinării unor probleme anume poate fi realizată pe pagina web oficială a Ministerului Apărării: <http://www.army.md/> (localizată în partea de jos a paginii), sau adresa electronică: <http://www.army.md/cidig/>.

Cultura integrității publice și a climatului de toleranță zero la acte de corupție, asociate corupției și a faptelor de comportament corupțional poate fi cultivată doar dacă se face apel la demnitatea umană și valorile morale unanim acceptate.

Pentru realizarea obiectivelor sus-menționate, este nevoie de educație și de instruire. În acest sens, Ministerul Apărării întreprinde acțiuni concrete de instruire națională în colaborare cu Centrul Național Anticorupție în vederea asigurării instruirii efectivului Ministerului Apărării/Armatei Naționale cu referire la rigorile de integritate instituțională, precum și instruirea internațională cu participarea activă în cadrul activităților de instruire (cursuri, seminare, conferințe, etc.) oferite în cadrul Programului de consolidare a integrității în sectorul de securitate și apărare Building Integrity.

Astfel, pe parcursul primelor trei trimestre ale anului 2018, Direcția inspecție generală a desfășurat un șir de ședințe pe tematica instruirii anticorupție, în cadrul Planului perfecționării profesionale a militarilor prin contract din cadrul organelor centrale de conducere militară în anul 2018. Astfel, la 3 martie curent, în cadrul Bazei militare de instruire a Armatei Naționale, cu suportul reprezentantului Centrului Național Anticorupție, a avut loc Ziua unică de prevenire a corupției, ședință desfășurată cu întregul efectiv al unității. Totodată, la 22 martie și 26 aprilie curent, personalul militar din cadrul Marelui Stat Major al Armatei Naționale și Ministerului Apărării, a participat la ședințele de instruire pe teme: „Crearea climatului de integritate profesională și instituțională” și „Testarea integrității instituționale”, organizate de către Direcția inspecție generală a Ministerului Apărării, în colaborare cu Centrul Național Anticorupție. Activitățile au avut ca scop informarea și consolidarea cunoștințelor funcționarilor publici de conducere și de execuție referitor la crearea și asigurarea climatului de integritate instituțională prin prisma testării integrității profesionale, evaluarea integrității instituționale, regimul juridic al conflictelor de interese, protecția avertizorilor de integritate, etc. În acest sens, pe pagina-web oficială, pe rețelele de socializare ale Ministerului Apărării au fost publicate comunicate de presă, au fost distribuite fotografiile și informații cu privire la ședințele de instruire desfășurate în domeniul consolidării integrității.

Totodată, în condițiile evoluției cooperării în cadrul programului BI și în vederea aprofundării cunoștințelor în domeniul consolidării integrității în instituția de apărare, în perioada primelor 3 trimestre ale anului 2018, reprezentanții Ministerului Apărării/Armatei Naționale au participat în cadrul activităților de instruire BI, conform Building Integrity Education & Training Plan), la 8 cursuri/seminare/conferințe, desfășurate atât în țară, cât și în străinătate, unde au fost instruite 118 persoane.

În cadrul instruirilor, se abordează principiile de bază ale integrității, transparenței și responsabilității în gestionarea resurselor apărării, dar și modalitățile de integrare a strategiilor de reducere a corupției, atât în management, cât și în procedurile de achiziții publice, etc. Formatul cursului include sesiuni plenare și discuții conduse de instructori și experți în materie de integritate.

Pentru trimestru IV-2018 sunt planificate ședințe de instruire atât cu implicarea exponenților naționali în lupta anticorupție, cât și internaționali.

O altă acțiune care face parte din șirul măsurilor întreprinse de Ministerul Apărării în ceea ce privește facilitarea înțelegerii riscurilor de corupție, impactul acestora în instituția de apărare, precum și identificarea acțiunilor practice în vederea consolidării integrității, creșterii transparenței și îmbunătățirii responsabilității în sectorul de apărare este elaborarea unui curs de instruire online referitor la măsurile de asigurare a integrității instituționale.

Astfel, apriori evaluării anuale a militarilor, a fost plasat pe platforma de studii de la distanță e-Learning ILIAS (<http://ilias.academy.army.md/>) Cursul „Asigurarea integrității instituționale”. Acțiunea a fost dezvoltată pentru a crește numărul de militari instruiți în materie de integritate și eficientizarea cultivării climatului de integritate. Instruirea cuprinde partea teoretică și un test de evaluare a materialului însușit, testul fiind succedat de un certificat de validitate. Datorită conținutului teoretic, cursul este online și inițial va fi destinat pentru militarii din conducerea Ministerului Apărării/Armatei Naționale/unităților (centrelor) militare.

Unul din obiectivele primordiale ale DIG rămâne și în continuare asigurarea integrității instituționale în cadrul ministerului. Astfel, se va menține participarea activă la implementarea documentelor de politici publice naționale în materie de integritate, cât și în cadrul proiectelor de integritate oferite de partenerii din străinătate. Totodată, se vor depune eforturi considerabile de a identifica noi acțiuni, necesare de întreprins, care vor facilita, într-un mod sau altul, lupta împotriva corupției.

Locotenent-colonel Ion ROTARU,
Direcția Inspecție Generală

